

Posudek diplomové práce

Diplomantka: Sabina Korbelařová

Název práce: Vývoj právní úpravy manželství 1811-1964

Konzultant: JUDr. et Mgr. Vendulka Valentová

Diplomantka Sabina Korbelařová se ve své diplomové práci zaměřila na problematiku vývoje právní úpravy manželství na našem území se zaměřením na období mezi lety 1811 – 1964. Autorka si dala za cíl provést rozbor vývoj institutu manželství v této době a nastínit průběh uzavírání manželství v českých zemích. Provedla pomocí komparace analýzu uzavírání manželství, překážek manželství, práv a povinností manželů a zániku manželství v jednotlivých etapách sledovaného období.

Tato diplomová práce se zařadila mezi skupinu diplomových prací, které jsou na Katedře právních dějin věnovány jednomu z právních institutů, v tomto případě se jedná o téma, které sice v rámci kvalifikačních prací již bylo zpracováno, ale nutno konstatovat, že se autorka diplomové práce zhostila svého úkolu velmi dobře a posuzovaná práce strukturou obsahu respektuje pokyny stanovené v zadání. Již od samého úvodu této práce se autorka snažila poukázat na starobylost institutu manželství a s tím související hlavně pro evropskou právní kulturu nezastupitelnou roli kanonického práva.

Kapitola první je tedy zaměřena na vymezení pojmu manželství a ustanovení tohoto institutu v římském a kanonickém právu. Autorka zde provedla komparaci mezi římským pojetím manželství a kanonickým.

V kapitole druhé jsou uvedeny první právní úpravy manželství v českých zemích, počínaje Zákonem Sudnyj ljudem, dále Dekreta Břetislavova, nebo jak je pojem manželství vyjádřen v Koldínově zákoníku. Tato kapitola je zakončena významnými reformami Josefa II., které znamenaly výraznou změnu v oblasti rodinného a manželského práva.

Třetí kapitola, dá se říci stěžejní, je již zaměřena na úpravu manželského práva ve Všeobecném občanském zákoníku z roku 1811, od které se na dlouhá léta odvíjela právní úprava tohoto institutu na našem území. Zpočátku autorka charakterizuje občanský zákoník obecně, provádí jeho zhodnocení a poté je její pozornost soustředěna již na samotná ustanovení, která pojednávají o právu manželském. Popisuje podmínky pro uzavření manželství, jaké překážky sňatek nedovolovaly uzavřít, práva a povinnosti manželů, a kdy manželství mohlo být prohlášeno za neplatné atd. Hojně zde také využívá přímých citátů z této zákonné normy.

Manželské právo ve dvou etapách, a to v období konkordátu a od roku 1867 do roku 1918 je popsáno v kapitole čtvrté.

Pátá kapitola je věnována první ČSR, kde autorčina pozornost je zaměřena na rozlukový zákon, nebo-li tzv. manželskou novelu. Podobně jako ve třetí kapitole, tak i zde u manželské novely diplomantka analyzuje způsoby uzavření a rozluky manželství, typy manželství a překážky manželství. Následuje pak období Protektorátu Čechy a Morava, historický exkurs, kde mimo jiné je uveden i samotný Výnos o Protektorátu Čechy a Morava, jenž určité výroky ovlivňující uzavírání manželství obsahoval.

Závěrečné kapitoly, šestá a sedmá, jsou věnovány institutu manželství podle zákona č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, a zákonu č. 94/1963 Sb., o rodině. I zde je proveden rozbor, jak v těchto zákonech bylo upraveno uzavření manželství, překážky manželství, práva a povinnosti manželů a zánik manželství.

Dá se říci, že tyto základní body jsou středobodem každé kapitoly, každé zkoumané právní úpravy, a na jejich základě se autorka v závěru práce pokusila o souhrnné srovnání. Tato komparace tak představuje její komplexní pohled a názor na danou problematiku, kterou je vývoj právní úpravy manželství od roku 1811 do 1964 na našem území.

Ve své práci diplomantka dokázala, že umí velice dobře pracovat jak s literaturou, a to zejména domácí provenience, tak i s prameny např. ABGB, o čemž svědčí bohatý poznámkový aparát. Jen je na škodu této práce, že autorka nadměru používá hlavně učebnicovou literaturu. Práce obsahuje anglické resumé.

Práce je psaná velice přehlednou formou, diplomantka dodržela všechny normou předepsané náležitosti.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti doporučuji diplomovou práci Sabiny Korbelářové k obhajobě a navrhuji známku výborně.

Otázka k obhajobě:

Tzv. Květnové zákony

V Plzni 21.4.2014

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová